

NOTA
RESERVES EN VOORZIENINGEN
2016

11 MAART 2016

Inhoudsopgave

	Inleiding	1
	Leeswijzer	2
	Deel 1 Beleid nota Reserves en Voorzieningen	3
1.	Onderscheid tussen reserves en voorzieningen	5
2.	Reserves	6
	2.1 Aard van reserves	6
	2.2 Beleid	7
	2.2.1 Instellen van een reserve	7
	2.2.2 Rente	7
	2.2.3 Mutaties reserves	7
	2.2.4 Algemene beleidsregels	8
3.	Voorzieningen	
	3.1 Aard van voorzieningen	9
	3.2 Vreemd vermogen = Voorzieningen + leningen ≠ totaal leningen	9
	3.3 Beleid	9
	3.3.1 Onderbouwing van voorzieningen	9
	3.3.2 Rente	9
	3.3.3 Mutaties voorzieningen	9
	Deel 2 Specifieke Reserves en Voorzieningen	10
	Inleiding	11
	1 Algemene reserve Bedrijfsvoering	11
	2 Algemene reserve Burger en Buurt	12
	3 Bestemmingsreserve flankerend beleid programma Bedrijfsvoering	12
	4 Bestemmingsreserve flankerend beleid programma Buurt en Burger	13
	5 Voorziening frictiekosten programma Bedrijfsvoering	14
	6 Voorziening frictiekosten programma Buurt en Burger	14
Bijlagen:	▪ Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	22
	▪ Bijlage 2: Informatie en besluitvorming raden deelnemende gemeenten	25

Inleiding

Het uitgangspunt voor het samenstellen van deze nota is; het goed en slagvaardig kunnen opereren als gemeenschappelijk orgaan Duo+ om daarmee de door de gezamenlijke gemeenten beoogde doelstellingen van Duo+ te kunnen realiseren.

Als gevolg van de verschillende participatie in Duo+ zijn de reserves en voorzieningen gesplitst in het programma Bedrijfsvoering en de programma's Buurt en Burger.

Leeswijzer

De nota Reserves en Voorzieningen 2016 is als volgt ingedeeld:

Deel 1, waarbij wordt ingegaan op:

- algemeen kader
- een korte inleiding waarin de verschillen behandeld worden tussen reserves en voorzieningen
- de diverse soorten reserves
- een aantal algemene beleidsregels met betrekking tot de reserves. Dit zijn:
 1. Beleid met betrekking tot het instellen van de reserve.
 2. Algemene regels met betrekking tot toevoegingen en aanwendingen.
 3. Beleid met betrekking tot rente.
- een aantal algemene beleidsregels met betrekking tot de voorzieningen. Dit zijn:
 1. Onderbouwing van de voorziening.
 2. Beleid met betrekking tot rente.

Deel 2, Hier wordt ingegaan op de individuele reserves en voorzieningen waarbij per reserves en voorziening wordt ingegaan op:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd;
- b. de vermelding van het motief voor instelling;
- c. de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van toevoegingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van een beheerplan;
- e. de dekking van de toevoegingen;
- f. de looptijd.

Bijlagen. In de bijlagen wordt ingegaan op:

- Wettelijk kader; de regelgeving conform BBV.

De nota Reserves en Voorzieningen is gebaseerd op de regelgeving uit het Besluit Begroting en Verantwoording.

- Informatie en beslissingsbevoegdheid raden van de afzonderlijke gemeenten.

In deze bijlage wordt beschreven hoe de raden van de afzonderlijke gemeenten van informatie worden voorzien en kunnen sturen op de reserves en voorzieningen binnen Duo+.

DEEL 1

BELEID

NOTA RESERVES & VOORZIENINGEN

Hoofdstuk 1 Onderscheid tussen reserves en voorzieningen

Vanaf 1 januari 2004 geldt het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In deze verslaggevingsvoorschriften is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen gedefinieerd. Hierbij is aansluiting gezocht bij regels die ook gelden voor het bedrijfsleven.

Het BBV bevat afzonderlijke bepalingen voor reserves en voorzieningen, deze zijn opgenomen in bijlage 1. Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is dat er bij reserves een grote vrijheid is om de bestemming te wijzigen. De reserves worden dan ook aangeduid als eigen vermogen. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening.

De wijze waarop een reserve of voorziening wordt gevormd is verschillend.

Toevoegingen in voorzieningen worden beschouwd als kosten. Onttrekkingen aan de voorzieningen komen niet meer in de exploitatie tot uiting, maar vinden rechtstreeks op de balans plaats. Indien de activiteit namelijk ook weer ten laste van de exploitatie zou lopen, zou het bedrag van de aanwending tweemaal als een last verantwoord worden.

In het schema zijn de verschillen tussen reserves en voorzieningen nog eens opgenomen.

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	Het instellen, doteren, onttrekken en opheffen van een reserve is een bevoegdheid van het AB.	Ambtelijk. Het vormen van een voorziening is een verplichting op grond van risico's en toekomstige lasten.
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Onderdeel van het	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Vorming(dotatie/storting)	* Resultaatbestemming: Het resultaat van de baten en lasten per programma leidt tot een dotatie dan wel onttrekking aan de reserve (=bestemming van het resultaat). * Keuze: sparen of terugbetalen aan deelnemende gemeenten.	* Exploitatie: De dotatie aan een voorziening is een last voor de begroting (t.l.v. betreffende programma). * Geen keuze, maar inherent aan toekomstige schuld aan derden.
Onttrekking(aanwending)	Resultaatbestemming: (zie hierboven).	Direct in mindering gebracht op de voorziening (balans).
Besteding vrij	Ja (AB besluit vereist).	Nee, slechts voor het betreffende doel.
Financieel onderbouwd	Niet verplicht maar wel wenselijk.	Ja, verplicht.

Hoofdstuk 2 Reserves

2.1 Aard van reserves

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt twee soorten reserves¹: de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves dienen om middelen voor een toekomstige besteding te reserveren.

Algemene reserves

Een algemene reserve is vrij besteedbaar en kent geen specifieke bestemming.

Deze algemene reserve is bedoeld als weerstandsvermogen (buffer voor het opvangen van risico's). Tevens dient deze reserve om fluctuaties in de begrotings- en rekeningsaldi op te vangen. Het rekeningresultaat leidt via een resultaatbestemming tot een onttrekking of toevoeging aan de reserve.

Voor Duo+ is het noodzakelijk om een buffer te vormen om eventuele voordelige en nadelige resultaten te egaliseren over de jaren heen en het kunnen opvangen van risico's die zich kunnen voordoen binnen de informatievoorziening en Automatisering (I&A). Gezien de verschillende belangen van de afzonderlijke gemeenten wordt hierbij onderscheid gemaakt in een algemene reserve per programma. (Voor de verdere uitwerking zie deel 2 specifieke reserves en voorzieningen)

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waar het algemeen bestuur een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

De bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend omdat deze reserves bij een heroverweging van beleid een andere bestemming kunnen krijgen of kunnen worden opgeheven en in dat geval worden toegevoegd aan de algemene reserves. De hoogte van de reserve wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de beste schatting van een toekomstige bestemming of op basis van een actuele risico-inventarisatie (in nominale waarde).

Bestemmingsreserves worden ingesteld voor:

- concrete, in principe binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de het AB vast te stellen doelen;
- het gelijkmatig verdelen van lasten/baten over de jaren in relatie tot (onderhouds)kosten.

Duo+ heeft geen gelden met betrekking tot onderhoud en beheer van activa, deze zijn in eigendom van de deelnemende gemeenten. Wel is het noodzakelijk om een met betrekking tot de mobiliteit van personeel binnen Duo+ een bestemmingsreserve flankerend personeelsbeleid te vormen. (Voor de verdere uitwerking zie deel 2 specifieke reserves en voorzieningen)

¹ Artikel 43 BBV, zie bijlage 1 in deze nota

2.3 Beleid

2.2.1 Instellen van een reserve

Om te voorkomen dat onnodige middelen worden vastgelegd waarvoor een andere bestemming mogelijk is, moeten er goede redenen zijn om een reserve of voorziening in te stellen of in stand te houden. Aan de andere kant moet er natuurlijk ook voor worden gewaakt dat voor ieder (onvoorzien) risico dat zich voordoet meteen bij de afzonderlijke gemeenten aangeklopt dient te worden. Dit vermindert de slagkracht van Duo+ als organisatie.

De omvang van de reserves en voorzieningen moet worden afgestemd op het doel dat er mee gediend moet worden c.q. op de omvang van de risico's dan wel de verplichtingen en/of verliezen die er door moeten worden afgedekt. Voor structurele uitgaven worden geen reserves gevormd of aanwendungen geraamd deze dienen in de programmabegroting van Duo+ opgenomen te worden.

Om het budgetrecht van de afzonderlijke gemeenten op het terrein van de reserves tot zijn recht te laten komen zal het instellen of opheffen van reserves bij afzonderlijk AB-besluit (apart beslispunt) dienen plaats te vinden na zienswijze van de afzonderlijke raden van de deelnemende gemeenten. In het besluit zal voor zover van toepassing aangegeven moeten worden:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd;
- b. de vermelding van het motief voor instelling;
- c. de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van toevoegingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van een beheerplan;
- e. de dekking van de toevoegingen;
- f. de looptijd.

In deel 2 worden bovenstaande onderdelen per specifieke reserve en voorziening ingevuld.

2.2.2 Rente

Hoewel rentetoevoegingen aan reserves volgens de BBV wel is toegestaan zal dit niet plaatsvinden. De hoogte van de reserve wordt bepaald aan de hand van de beste schatting van een toekomstige bestemming of op basis van een actuele risico-inventarisatie. Het op peil houden van de reserve via een rentetoevoeging is dan ook niet noodzakelijk.

2.2.3 Mutaties reserves

a. Toevoegingen:

Volgens het BBV moeten alle toevoegingen aan reserves altijd plaatsvinden in het kader van de resultaatbestemming (na het resultaat van het saldo baten en lasten). Daardoor worden ze niet als last gekwantificeerd.

b. Onttrekkingen:

Volgens het BBV moeten alle onttrekkingen uitsluitend plaatsvinden via de resultaatbestemming (na het resultaat van baten en lasten). Het rechtstreeks boeken van uitgaven op reserves is niet toegestaan. Deze uitgaven behoren als last op de betreffende kostendrager (programma/product) te worden verantwoord. Hiertegenover kan dan een onttrekking aan de reserve staan via de resultaatbestemming.

Dit betekent dat het resultaat voor bestemming bestaat uit de resultante van het totaal van baten en lasten volgens de diverse programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (=resultaatbepaling). Daarna worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt, waarna het uiteindelijke resultaat na bestemming volgt (=resultaatbestemming). Aangegeven moet worden voor welke programma's deze toevoegingen en onttrekkingen zijn. Resultaatbestemming is een bevoegdheid van het AB. Alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves vereisen dus de goedkeuring van het AB. Dit kan expliciet bij de resultaatbestemming in het kader van de rekening, vooraf bij de vaststelling van de begroting, bij de tussentijdse rapportage, en bij een afzonderlijk besluit van het Algemeen Bestuur.

De toevoeging of onttrekking voldoet aan de doelstelling van de reserve, zoals is vastgelegd in deze nota Reserves en Voorzieningen dan wel bij het instellingsbesluit van de reserve. Het Algemeen Bestuur (AB) heeft de mogelijkheid een reeds toegekende bestemming te wijzigen na zienswijze van de raden van de deelnemende gemeenten.

Hoofdstuk 3 Voorzieningen

3.1 Aard van voorzieningen

De functies van een voorziening zijn gelijk aan die van een reserve, maar krijgt door het verplichtende karakter (een voorziening is immers een schuld) een volkomen andere invulling van de bufferfunctie en de bestedingsfunctie.

Voorzieningen in Duo+ worden -limitatief- gevormd wegens het op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten, bijvoorbeeld frictiekosten met betrekking tot personeel.

Voorzieningen worden niet gevormd voor: verplichtingen die betrekking hebben op jaarlijks terugkerende kosten, als deze jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn. Bijvoorbeeld de arbeidskosten.

Gangbare voorzieningen zijn de voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening frictiekosten. Aangezien de enige debiteuren voor Duo+ de deelnemende gemeenten zijn ligt het niet voor de hand dat het vormen van een voorziening dubieuze debiteuren noodzakelijk is. Met betrekking tot het vormen van een voorziening frictiekosten ligt dit anders. Er kunnen zich personele situaties voordoen die het noodzakelijk maken om een voorziening frictiekosten te moeten vormen. (Voor de verdere uitwerking zie deel 2 Reserves en voorzieningen).

3.2 Vreemd vermogen = Voorzieningen + leningen ≠ totaal leningen

Voorzieningen behoren toe aan het vreemd vermogen van de gemeente; voorzieningen zijn als het ware 'toekomstige schulden'. Hierdoor geeft het totale vreemde vermogen niet het totaal van de uitstaande leningen weer. Voorzieningen zijn verplichtingen aan derden in de toekomst, die zeker zullen plaatsvinden, en te zijner tijd al dan niet met eigen of geleende middelen zullen worden voldaan.

3.3 Beleid voorzieningen

3.3.1 Onderbouwing van voorzieningen

Voorzieningen dienen de benodigde omvang te hebben van de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet kleiner of groter zijn dan de verplichtingen of de risico's, waarvoor ze zijn ingesteld. Om het niveau van de voorzieningen te kunnen beoordelen is het noodzakelijk dat wordt beschikt over beheersplannen en/of berekeningen, waaruit de benodigde financiële middelen in de toekomst blijken. Deze plannen en berekeningen moeten regelmatig worden geactualiseerd. Indien bij zo'n actualisatie blijkt dat de voorziening niet meer op niveau is, dan moet door middel van extra dotaties de voorziening weer op peil worden gebracht. Blijkt dat de voorziening meer dan toereikend is, dan kan het te veel ten gunste van de exploitatie worden afgeboekt.

3.3.2 Rente

Aan voorzieningen wordt geen bespaarde rente toegerekend. Dit is conform het Besluit Begroting en Verantwoording. Voor voorzieningen die gekoppeld zijn aan grondexploitaties geldt dat de waardering tegen contante waarde plaatsvindt, en jaarlijks rente wordt toegevoegd om tot de eindwaarde te komen.

3.3.3 Mutaties voorzieningen

Toevoegingen in de voorziening maken onderdeel uit van de lasten op het betreffende programma (exploitatie), terwijl de daadwerkelijke toepassingen rechtstreeks op de voorziening moet worden verwerkt (balansmutaties). Voor een aanwending of toevoeging van een voorziening is geen besluit van het Algemeen Bestuur (AB) nodig. Als een voorziening onvoldoende is voor een (toekomstige) uitgave is een extra toevoeging aan de voorziening noodzakelijk.

Een toevoeging aan een voorziening is geen keuze; zodra een toekomstige verplichting bekend is, is sprake van een schuld, en zal de accountant bij de jaarrekening toetsen of de voorziening de juiste omvang heeft.

DEEL 2

RESERVES & VOORZIENINGEN

Inleiding

Hierna wordt specifiek ingezoomd op de reserves en voorzieningen waarbij de volgende onderdelen zijn benoemd:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd;
- b. de vermelding van het motief voor instelling;
- c. de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van toevoegingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van een beheerplan;
- e. de dekking van de toevoegingen;
- f. de looptijd.

1. Algemene reserve programma Bedrijfsvoering

Doel

De algemene risicoreserve fungeert als buffer voor onverwachte financiële tegenvallers op het gebied van de Informatisering&Automatisering (I&A). Daarnaast dient deze reserve om eventuele voordelige en nadelige saldi op het programma bedrijfsvoering te egaliseren.

Motief voor instelling

Om te voorkomen dat Duo+ voor ieder onvoorzien risico op het gebied van I&A terug moet naar de deelnemende gemeenten is het noodzakelijk dat er een reserve gevormd wordt. Daarnaast is het wenselijk om voor- en nadelige resultaten over de jaren heen te kunnen egaliseren. Om te voorkomen dat kleine voordelige resultaten volledig worden teruggestort naar de deelnemende gemeenten en in volgende jaren mogelijke kleine tekorten weer worden gevorderd van de deelnemende gemeenten. Dit voorkomt veel administratieve handelingen en het heen en weer pompen van middelen.

Omvang

De benodigde hoogte van de Algemene reserve programma Bedrijfsvoering is afhankelijk van de risico's op het gebied van I&A

Dekking van de toevoegingen

Nader te bepalen.

Looptijd

Onbeperkt.

Onderbouwing

Tweemaal per jaar worden de risico's met betrekking tot I&A beoordeeld, indien tussentijdse ontwikkelingen daar aanleiding toe geven kan dit vaker zijn.

2. Algemene reserve programma Buurt en Burger

Doel

De algemene risicoreserve fungeert enkel als egaliseringsreserve om eventuele voor- en nadelige resultaten over de jaren heen te egaliseren.

Motief voor instelling

Om te voorkomen dat kleine voordelige resultaten volledig worden teruggestort naar de deelnemende gemeenten en in volgende jaren mogelijke kleine tekorten weer worden gevorderd van de deelnemende gemeenten is het wenselijk om voordelige resultaten te kunnen egaliseren met de nadelige resultaten. Dit voorkomt veel administratieve handelingen en het onnodig heen en weer pompen van middelen.

Omvang

Een minimale omvang is niet noodzakelijk echter de reserve kan nooit negatief zijn

Dekking van de toevoegingen

Is afhankelijk van de behaalde voordelige resultaten.

Looptijd

Onbeperkt.

Onderbouwing

Wordt bepaald bij het vaststellen van de jaarrekening Duo+.

3. Bestemmingsreserve flankerend beleid programma Bedrijfsvoering

Doel

Deze reserve is ingesteld om er voor te zorgen dat er middelen zijn binnen de begroting van Duo+ om de mobiliteit van medewerkers te bevorderen binnen het programma Bedrijfsvoering. In tegenstelling tot de voorziening frictiekosten worden deze middelen ingezet om aan de voorkant te sturen op de mobiliteit van het personeel in relatie tot de te nemen efficiencymaatregelen cq taakstellingen. De middelen worden ingezet ter dekking van de kosten van om-/bijscholing, outplacement ed. die zich voordoen in het programma Bedrijfsvoering. Deze middelen zijn bedoeld om de frictiekosten te beperken (zie voorziening frictiekosten).

Motief voor instelling

De ervaring vanuit andere samenwerkingsverbanden leert dat de overgang van personeel van gemeenten naar een andere organisatie niet altijd meer passend is met de ambitie van de medewerker en de doelstelling van de nieuwe organisatie.

Omvang

De omvang van de middelen nader te bepalen op basis van de uitwerking van bijvoorbeeld een mobiliteitsplan binnen het programma Bedrijfsvoering.

Dekking van de toevoegingen

Nader te bepalen.

Looptijd

Onbeperkt.

Onderbouwing

De onttrekkingen en toevoegingen worden afzonderlijk gespecificeerd.

4. Bestemmingsreserve flankerend beleid programma Buurt en Burger

Doel

Deze reserve is ingesteld om er voor te zorgen dat er middelen zijn binnen de begroting van Duo+ om de mobiliteit van medewerkers te bevorderen binnen het programma Buurt en Burger. In tegenstelling tot de voorziening frictiekosten worden deze middelen ingezet om aan de voorkant te sturen op de mobiliteit van het personeel in relatie tot de te nemen efficiencymaatregelen cq taakstellingen. De middelen worden ingezet ter dekking van de kosten voor om-/bijscholing, outplacement ed. die zich voordoen in het programma Buurt en Burger. Deze middelen zijn bedoeld om de frictiekosten te beperken (zie voorziening frictiekosten).

Motief voor instelling

De ervaring van andere samenwerkingsverbanden leert dat de overgang van personeel van gemeenten naar een andere organisatie niet altijd meer passend is met de ambitie van de medewerker en de doelstelling van de organisatie.

Omvang

De omvang van de middelen nader te bepalen op basis van de uitwerking van bijvoorbeeld een mobiliteitsplan binnen het programma Buurt en Burger.

Dekking van de toevoegingen

De toevoeging wordt meegenomen bij het opstellen van de kadernota/programmabegroting en of vanuit eventuele voordelige middelen binnen het programma Buurt en Burger.

Looptijd

Onbeperkt.

Onderbouwing

De onttrekkingen en toevoegingen worden afzonderlijk gespecificeerd.

5. Voorziening frictiekosten programma Bedrijfsvoering

Doel

Dekking van frictiekosten die zich kunnen voordoen als gevolg vanwege bezuinigingsmaatregelen cq efficiëntyaakstelling. De frictiekosten hebben betrekking op ontslagvergoedingen, wachtgeldregelingen ed. die zich voordoen binnen het programma Bedrijfsvoering. In tegenstelling tot de bestemmingsreserve flankerend beleid zijn dit de feitelijke kosten die gaan ontstaan door afscheid te moeten nemen van het personeel als gevolg van de efficiëntykorting cq taakstelling ed.

Motief voor instelling

Duo+ heeft de komende jaren een aanzienlijke bezuinigingstaakstelling cq efficiëntyaakstelling te realiseren. Dit zal betekenen dat het niet altijd mogelijk zal zijn om zonder kosten van personeel afscheid te kunnen nemen.

Omvang

De omvang van de middelen wordt bepaald op basis van de individuele gevallen en als duidelijk wordt waar mogelijke bezuinigingstaakstelling als gevolg van efficiëntymaatregelen binnen het programma Bedrijfsvoering vallen.

Dekking van de toevoegingen

Dekking bij het opstellen van de kadernota, programmabegroting en/of vanuit het rekeningsresultaat in het jaar dat de omstandigheid zich voordoet.

Looptijd

Deze voorziening is van tijdelijke aard en wordt opgeheven zodra de hieraan gerelateerde bezuinigingsmaatregel cq efficiëntiedoelstelling is gerealiseerd.

Onderbouwing

De omvang van de voorziening is gelijk aan de geïnventariseerde frictiekosten in relatie tot de nog te realiseren bezuinigingen cq efficiëntyaakstelling. De accountant toets bij de jaarrekening de omvang in relatie tot de feitelijke kosten die voorzien zijn.

6. Voorziening frictiekosten programma Buurt en Burger

Doel

Dekking van frictiekosten die zich kunnen voordoen als gevolg vanwege bezuinigingsmaatregelen cq efficiëntyaakstelling. De frictiekosten hebben betrekking op ontslagvergoedingen, wachtgeldregelingen ed. die zich voordoen binnen het programma Buurt en Burger. In tegenstelling tot de bestemmingsreserve flankerend beleid zijn dit de feitelijke kosten die gaan ontstaan door afscheid te moeten nemen van het personeel als gevolg van de efficiëntykorting cq taakstelling ed.

Motief voor instelling

Duo+ heeft de komende jaren een aanzienlijke bezuinigingstaakstelling cq efficiëntyaakstelling te realiseren. Dit zal betekenen dat het niet altijd mogelijk zal zijn om zonder kosten van personeel afscheid te kunnen nemen.

Omvang

De omvang van de voorziening wordt bepaald op basis van de individuele gevallen en als duidelijk wordt waar mogelijke bezuinigingstaakstelling als gevolg van de efficiëntie binnen de programma's Buurt en Burger gevonden moeten worden.

Dekking van de toevoegingen

Dekking bij het opstellen van de kadernota programmabegroting en of vanuit het rekeningsresultaat.

Looptijd

Deze voorziening is van tijdelijke aard en wordt opgeheven zodra de hieraan gerelateerde bezuinigingsmaatregel cq efficiëntiedoelstelling is gerealiseerd.

Onderbouwing

De omvang van de voorziening is gelijk aan de geïnventariseerde frictiekosten in relatie tot de nog te realiseren bezuinigingen cq efficiëncytaakstelling. De accountant toets bij de jaarrekening de omvang in relatie tot de feitelijke kosten die voorzien zijn.

Bijlage 1 Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Artikel 190 van de Provinciewet en artikel 186 van de Gemeentewet bepalen dat de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, het jaarverslag en de jaarrekening, van provincies en gemeenten voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te geven regels. Vanaf begrotingsjaar 2004 geldt hiervoor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De artikelen die betrekking hebben op (weergave) van reserves en voorzieningen zijn hier opgenomen, inclusief de wijzigingen. In de nota Reserves en Voorzieningen is rekening gehouden met de vereisten volgens het BBV.

Hoofdstuk II. De begroting en de toelichting

Titel 2.4 Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

Artikel 17

Het overzicht van baten en lasten in de begroting bevat:

....

d. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;

...

Artikel 19

Het toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat tenminste:

....

d. een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

...

Titel 2.5 De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Artikel 20

1. De uiteenzetting van de financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.
2. Afzonderlijke aandacht wordt tenminste besteed aan:
 - a. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
 - b. de investeringen; onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
 - c. de financiering;
 - d. de stand en het verloop van de reserves;
 - e. de stand en het verloop van de voorzieningen.

Hoofdstuk III. De meerjarenraming en de toelichting

Artikel 23

De toelichting op de meerjarenraming bevat tenminste:

....

e. een overzicht per jaar van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Hoofdstuk IV. De jaarstukken en de toelichting

Titel 4.4 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Artikel 27

1. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat:

....

d. een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

....

Titel 4.5 De balans en de toelichting

Paragraaf 4.5.5 Vaste Passiva

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Paragraaf 4.5.7 Toelichting op de balans

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen of onttrekkingen via de resultaatbestemming bij de programmarekening;
 - c. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar;
 - d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
 - e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke voorziening en de wijzigingen daarin toegelicht.
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
 - d. de aanwendungen;
 - e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Bijlage 2 Informatie en besluitvorming raden van de deelnemende gemeenten

- Nieuwe reserves kunnen niet gevormd worden zonder zienswijze van de raden van de deelnemende gemeenten.
- Wijziging in begrote onttrekking of toevoeging reserves
Begrote mutaties in reserves worden voor zienswijze voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten via de tussentijdse rapportages van Duo+.
- Werkelijke onttrekking uit de algemene reserve programma Bedrijfsvoering kan door Duo+ gedaan worden (achteraf begrotingswijziging) als het risico met betrekking I&A zich heeft voorgedaan en in omvang het beschikbare volume niet overschrijd. Alle andere werkelijke onttrekkingen en toevoegingen binnen de algemene reserves worden eerst (vooraf begrotingswijziging) voor zienswijze voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten.
- Werkelijke onttrekking uit bestemmingsreserves en voorzieningen kunnen door Duo+ gedaan worden als deze in overeenstemming zijn met de bestemming en in omvang de bestemmingsreserve en of voorziening niet overschrijden.
- In het jaarverslag komen de reserves in dezelfde onderdelen aan bod als in de programmabegroting.
- In de jaarrekening worden in 'Programmarekening over begrotingsjaar' de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves afzonderlijk vermeld.
In het hoofdstuk 'Toelichting op de balans' in de jaarrekening staan van alle reserves en voorzieningen verloopstaatjes en een uitgebreide omschrijving van het doel van de betreffende reserve of voorziening en de mutaties daarin.